

استفاده از ظرفیت شرکت های دانش بنیان و پتانسیل های کارآفرینی از جمله راه های عبور موفق از بحران ویروس کرونا است

نایب رئیس اتاق بازرگانی اصفهان با تاکید بر ضرورت اجرای سیاست های حمایتی دولت از بخش های اقتصادی با مشارکت پارلمان بخش خصوصی به تشریح راهکارهای بهینه کاهش آثار سوئی شیوع کرونا بر اقتصاد کشور پرداخت.

ویروس کرونا چالشی بزرگ برای اقتصاد دنیا است که تمامی معادلات فعالان اقتصادی در سرتاسر جهان را دچار خدشه نموده و عواقب آن نیز می تواند تا مدت ها موجب تزلزل بازارها و کسب و کارها شود.

در این شرایط کشورهای جهان همزمان با تلاش برای نجات جان شهروندان خود و ریشه کنی این ویروس، طرح ها و راهکارهایی را نیز برای در امان ماندن از تبعات اقتصادی ناشی از اشاعه این ویروس اندیشیده اند.

اما تبعات اقتصادی شیوع این ویروس برای اقتصاد ایران چگونه است و چه آینده ای در انتظار فعالان اقتصادی و کسب کارهای آنان است.

دکتر حمیدرضا قلمکاری نایب رئیس اتاق بازرگانی اصفهان در این رابطه می گوید ...

تأثیر ویروس کرونا بر اقتصاد ایران و جهان

همزمان با شیوع ویروس کرونا از چین به سایر نقاط جهان، امواج تبعات اجتماعی و اقتصادی ناشی از این ویروس نیز یک به یک کشورهای جهان را در بر گرفته و رکود چرخه کسب و کار در ابعاد ملی و بین المللی بخش های خدماتی، صنعتی و توریسم را رقم زده است. تعطیلی تعداد زیادی از بنگاه های اقتصادی چین که بخش مهمی از زنجیره تولید جهان را تشکیل می دهد از یک طرف و کاهش تقاضای نفت این کشور به عنوان دومین اقتصاد جهان از طرف دیگر سبب گسترش دامنه آثار اقتصادی ناشی از این بیماری گردیده است.

نکته انحصاری در مورد این ویروس آن است که اپیدمی های قبلی معمولاً کشورهای فقیر را هدف می گرفت ولی این اولین بار پس از جنگ جهانی دوم است که ده اقتصاد اول دنیا از همه بیشتر درگیر بیماری هستند. در نتیجه اگر اپیدمی باعث توقف فعالیت های اقتصادی در این کشورها شود، ضربه خیلی شدیدی به کل اقتصاد جهانی وارد خواهد شد به نحوی که شرکت مکنزی شناخته شده ترین شرکت مشاوره مدیریتی در جهان معتقد است که شیوع گسترده تر کرونا می تواند افت 0.3 تا 0.7 درصدی تولید ناخالص داخلی جهان در سال 2020 را موجب شود.

باید پذیرفت شوک کرونا هم شوک عرضه و هم شوک تقاضا است. از یک طرف، کشورهایی مثل چین که تامین کننده بخش مهمی از قطعات و محصولات مورد نیاز در تولید کالاها هستند ضربه دیده اند و از طرف دیگر تعطیلی فعالیت ها در اقتصادهای توسعه یافته، باعث شوک منفی تقاضا است که در این شرایط هم سیاست پولی و هم سیاست مالی مورد نیاز است.

تشدید اثرات تحریم بر جامعه و احتمال حذف بسیاری از فعالان اقتصادی ایران از چرخه اقتصاد

بر اساس آنچه گفته شد و با توجه به این که کشور چین مهمترین شریک تجاری ایران به خصوص در بخش واردات نفت محسوب می شود می توان ادعان کرد که شرایط به وجود آمده این توانایی را دارد تا به شدت اقتصاد نفتی کشور را تحت تأثیر قرار دهد و همچنین تشدید اثرات تحریم بر جامعه را در پی داشته باشد.

گذشته از این شیوع این ویروس در کشور سبب بسته شدن مرزهای کشورهای همسایه از جمله عراق، ترکیه، ترکمنستان، افغانستان و پاکستان گردیده که این مهم تجارت خارجی ایران و صادرات کالا به این کشورها را با مشکل رو به رو ساخته است. همچنین بخش گردشگری نیز از این آسیب ها در امان نمانده و به شدت تحت تأثیر قرار گرفته است.

به علاوه انتشار ویروس کرونا در بھمن و اسفندماه 1398 در شهرهای بزرگ و تلاش برای جلوگیری از انتشار آن باعث شد تا بسیاری از واحدهای اقتصادی و کسب و کارها به کاهش ساعت کاری و در برخی مواقع تعطیلی کامل روی آورند که خسارت های مالی زیادی را برای این بنگاه ها به همراه داشته است که این آسیب ها در بخش های خدمات، صنعت و کشاورزی و زیر بخش های توریسم، حمل و نقل، پوشاک، آموزشی، خرده فروشی و مانند آن به مراتب بیشتر از سایر بخش هاست.

بعنوان مثال بخش حمل و نقل از جمله بخش هایی است که در معرض بیشترین آسیب ناشی از اشاعه کرونا واقع شده و ضرر مالی زیادی را متوجه این بخش نموده است. افزایش لغو بلیت های شرکت های حمل و نقلی بدون کسر جریمه در تمامی بخش ها از جمله هوایی، جاده ای و ریلی همراه با کاهش قیمت، زیان این بخش را دوچندان نموده است. کسب و کارها و مشاغل خرد که عموماً آسیب پذیرترین طبقات اجتماع را شامل می شوند و سطح تاب آوری کمتری نسبت به سایر بنگاه های اقتصادی دارند نیز از انتشار این ویروس به میزان زیادی ضرر مالی دیده اند. بنابراین در صورتی که در مورد جریان زیان های اقتصادی کرونا چاره ای اندیشیده و راهکاری به طور عملی در پیش گرفته نشود آسیب های وارده، تصاعدی خواهد شد و بسیاری از فعالان اقتصادی با چالش های زیادی رو به رو شده که حتی ممکن است بسیاری از آنها از چرخه اقتصادی حذف شوند.

اقتصاد کشور باید کرونا را هم شکست دهد

در این شرایط اگرچه راهکارهایی برای واکسینه شدن اقتصاد کشور از تبعات اقتصادی ویروس کرونا ارائه شده ولی توجه به انسجام لازم می تواند این راهکارها را عملیاتی نماید. در حال حاضر علاوه بر هزینه توقف یا کاهش ساعات کاری و هزینه های مبارزه با کرونا به صورت تهیه مواد ضدعفونی و مانند آن، افت فعالیت های کسب و کارهای آسیب دیده، پوشش حقوق کارکنان، اجاره بها، مالیات، بیمه، اقساط بانکی، هزینه های نگهداری، قیوض خدماتی، فساد مواد اولیه و کالاهای ساخته شده (در صنایع غذایی) ادامه فعالیت به ویژه در بنگاه های کوچک و متوسط را دشوار نموده است. تسریع در فعالسازی دیپلماسی توأمان اقتصادی-بهداشتی، افزایش حمایت های مالی، تثبیت زنجیره تامین و... از جمله راهکارهای ملی و بین المللی مقابله با پاندمی بیماری کرونا می باشد. یکی از مهمترین راهکارها در تغییر شرایط اقتصادی؛ استفاده از ظرفیت شرکت های دانش بنیان است. این شرکت ها از نظر اندازه کوچک (قابل مدیریت تر) و بسیار پربازده هستند. بنابراین، یکی از راهکارهای مهم می تواند توسعه شرکت های دانش بنیان با هدف حمایت از بخش های اقتصادی و این بار بویژه بخش خدمات باشد. از دیگر راهکارها، استفاده از پتانسیل های کارآفرینی است. گرچه کارآفرینان نقش شان در توسعه اقتصادهای جهانی درصد بالایی ندارد، ولی مقوله کارآفرینی و نقش آن در بحث کرونا جالب و جدید است به گونه ای که دانشگاه جورج واشنگتن با مطلبی با عنوان کارآفرینی در بحران در این زمینه فعالیت جدی را آغاز نموده است. یکی از موضوع های جالب در مدیریت نوآوری، استفاده از ظرفیت مشارکت اجتماعی در فرآیند خلاقیت و ارائه ایده برای حل مسایل از جمله

بحران کرونا Crowd Sourcing چون این مهم در دستیابی به هدف اتاق اصفهان در نیل به نسل سوم اتاقهای بازرگانی نیز موثر است. و لذا همسو با راهکارهای فوق اشاره؛ به منظور کاهش ضررهای اقتصادی، بسترهای قانونی با قابلیت اجرا، پس از تنظیم، جهت لازم الاجرا شدن آنها در اختیار بانک ها، گمرکات، سازمان امور مالیاتی، بیمه و تأمین اجتماعی، دادگستری و سایر دستگاه های اجرایی مرتبط قرار گیرد.

به عبارت دیگر لازم است تا سیاست های حمایتی و استراتژی دولت با مشارکت پارلمان بخش خصوصی در بخش ها و زیربخش های تاثیرگذار بر این بحران، به صورت شفاف و با نگاه جامع و مبتنی بر مدیریت ریسک، تفکر استراتژیک و تفکر سیستمی برای تمامی بخش های اقتصاد اجرا گردد.